

»Kristina Ohlsson punoo jännittävän dekkarijuonen perhesuhteista, vanhoista synneistä ja uusista rikoksista.» - *Dagens Nyheter, Ruotsi*

Kristina Ohlsson

VARJOPAIKKA

Suomentanut Pekka Marjamäki

WSOY

Kristina Ohlsson

VARJOPAIKKA

SUOMENTANUT PEKKA MARJAMÄKI

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

RUOTSINKIELINEN ALKUTEOS
SKUGGLÄGE

COPYRIGHT © KRISTINA OHLSSON 2022
PUBLISHED BY AGREEMENT WITH SALOMONSSON AGENCY
SUOMENKIELINEN LAITOS © PEKKA MARJAMÄKI JA WSOY 2024
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
ISBN 978-951-0-50020-0
PAINETTU EU:SSA

Kesän alkaessa aurinko paistoi ja linnut lauloivat. Koko maassa oli välimerellisen lämmintä, ja hellettä piisasi myös länsirannikolle. Hovenäsetin harmonisesta elämästä tuli suorastaan paratiisimaista. Jäätelökioski aloitti taas toimintansa, ja Reson uimarannalla järjestettiin uimakoulu. Hovenäsetin purjehdusyhdistys alkoi niin ikään pitää vuotuisia purjehduskurssejaan, ja kun kesäasukkaatkin olivat saapuneet paikalle, Österparkenin puistossa ryhdyttiin viettämään yhteislauluiltoja.

Tunnelma kylässä oli toisin sanoen korkealla, kun mereltä alkoi nousta sumua. Ensin ihmiset eivät juuri piitanneet siitä. Säähän oli mitä mainioin, ei vähäinen sumu mitään haittaisi. Mutta sitten niemenkärjelle levittäytyvän pienen asutuksen ylle asettui ensiluokkaisen paksu hernerokkasumu, joka oli kuin suoraan satukirjojen maailmasta ja sai ihmiset hiukan varuilleen.

Ja niin kesä jatkui. Joinakin päivinä aurinko helotti kirkkaansiniseltä taivaalta, joskus sumu taas oli niin sakeaa, että omaa kättään tuskin näki. Tämä oli perin epätavallista, siitä kaikki olivat yhtä mieltä. Näin paljon sumua näin lyhyessä ajassa.

Sää muuttui ailahtelevaksi. Joskus oli erittäin kesäistä, joskus lämmöstä ei ollut tietoaakaan. Tuntui melkein kuin suvi hengit-

täisi ensin sisään päästääkseen auringon paistamaan ja sitten taas ulos tehdäkseen tilaa sumulle.

Juuri tänä merkillisenä aikana kylän menneisyys kumpusi jälleen esiin.

Joku oli saanut mahdollisuuden paljastaa kymmeniä vuosia vanhan salaisuuden, ja tarjolla olivat todellisen draaman ainekset.

Kukaan ei ehtinyt tajuta tapahtunutta, ennen kuin koko karmea juttu oli polkaistu käyntiin.

Ketään ei varoitettu, ketään ei armahdettu.

Kun kylä jälleen verhoutui sumuun, jännitteet hovenäsetiläisten keskuudessa yltyivät. Kuinka he voisivat tietää, kehen saattoi luottaa? Entä millainen hinta lopulta vaadittaisiin niiltä, jotka olivat epätoivoissaan pyhittäneet elämänsä menneisyyden kauhujen salaamiseen?

20. HEINÄKUUTA

»Tumma, raskas varjo»

Ohitettuaan Nordens Arkin eläintarhan Vilhelm huomasi maisemia peittävän sumun muuttuvan yhä sakeammaksi. Navigaattorin mukaan Hovenäsetiin oli vielä reilut kolmetoista kilometriä, ja matkan pitäisi taittua vajaassa neljässätoista minuutissa.

Vilhelm huokaisi.

Navigatione ei ottanut huomioon sumua, se ainakin oli selvää. Nopeusrajoitus oli seitsemänkymmentä, mutta hän mateli eteenpäin kolmenkymmenenviiden kilometrin tuntivauhtia, ja sekin tuntui liian nopealta. Matka saisi kestää niin kauan kuin kesti. Hän oli tullut jo näin pitkälle, ja olisi hullua pilata kaikki ajamalla ojaan.

Vilhelm puristi rattia tavallista tiukemmin ja huomasi istuvansa eteenpäin nojaten, ikään kuin voisi sillä tavalla nähdä paremmin. Hän naurahti itsekseen. Hän ajoi samalla tavoin kuin iäkäs isoisänsä, joka oli jatkanut autoilua ainakin kymmenen vuotta pidempään kuin olisi ollut syytä.

Vilhelm pyyhkäisi hikeä otsaltaan.

Auton lämmityslaitteessa oli jotain vikaa. Sitä ei saanut pois päältä, joten matkustamossa oli koko ajan liian kuuma. Nyt kun hän ajoi hitaasti, hän piti molempia etuikkunoita

muutaman sentin raollaan, mutta moottoritiellä ajoviima oli ujeltanut sen verran kovaa, että hän oli pannut ikkunat kokonaan kiinni.

Hiton rotisko.

Hänen olisi pitänyt lainata jotakin toista autoa. Tästä romukasasta ei ollut mihinkään.

Vilhelm kirosi hiljaa itsekseen.

Sumun peittämä unenomainen maisema nostatti käsivarsien ihon kananlihalle. Udun keskellä häämöttävän tienviitan mukaan hän oli tulossa Askumiin. Samassa navigaattori ilmoitti, että hänen pitäisi kääntyä pian vasempaan Hallindenvägenille. Sumu oli niin sakeaa, ettei eteen juuri nähnyt. Vilhelm arveli, että tien oikealla puolella oli lähinnä peltomaata, vasemmalla taas vilahdi silloin tällöin kaistale merta.

Tämä ei ollut ensimmäinen kerta, kun hän ajoi Hovenäsetiin. Hän tiesi, miten kaunis reitin viimeinen kymmenen kilometrin osuus oli. Vilhelm oli nähnyt, miten erilaiselta länsirannikon luonto näytti syksyisin, talvisin, keväisin ja näin kesäisin. Hän oli uhrannut käsillä olevaan projektiinsa kokonaisen vuoden, ja nyt hän oletti, että loppu olisi pian lähellä.

Vuosi oli ollut melkoinen.

Hän oli raatanut kuin orja.

Kaikki oli kuitenkin ollut vaivan arvoista.

Vilhelm puristi rattia entistä tiukemmin.

Tästä tulisi suuri juttu – todellinen sensaatio.

Hän vilkaisi navigaattoria. Hän olisi perillä ihan kohta, hie-
man sovittua myöhemmin.

Hänellä oli perhosia vatsassa.

Lopullinen päämäärä oli lähellä. Hän tunsi sen koko kehos-
saan.

Sumu kietoutui tiiviimmin auton ympärille. Kello oli vähän vaille kolme iltapäivällä, mutta valkoinen utu peitti näkyvyyttä siinä määrin, ettei voinut edes sanoa, oliko päivä vai yö, kesä vai talvi. Todellisuus tuntui päättyvän viiden metrin päähän. Kaikki sen takana oleva jäi paksun sumuverhon alle.

Auto ajoi Hovenäset-kyltin ohi.

Vilhelm napsautti vilkun vasemmalle, ohjasi Lerdalsvägenille ja tuli takatietä pitkin Hovenäsetiin.

Auto lipui hitaasti kylän läpi.

Utuverhon taustalla häämöttävät valkoiset talot näyttivät aavemaisilta. Kylä oli kuin kevytmaitoon upotettu kesäparatiisi.

Pian hän saapuisi määränpäähänsä. Pian hän pääsisi taas askeleen lähemmäs totuutta, joka oli saanut levätä koskemattomana liian pitkään.

– **M**ansikkapiirakkaa, August Strindberg sanoi.
August istui käytettyjen tavaroiden kauppansa keskellä olevan kirjoituspöydän ääressä ja katsoi Mariaa odottavasti. Maria nojasi kevyesti läheistä kirjahyllyä vasten. Hänellä oli yllään vaaleansininen mekko, joka ei yltänyt aivan polviin asti. Hän piti kädessään nuortenkirjaa, jonka oli poiminut hyllystä.

Maria näytti empivältä.

– Eikö sellainen ole jo olemassa?

– Totta kai on, August vastasi kykenemättä täysin peittämään ääneensä hiipinyttä kärsimätöntä sävyä. – Ei niin voi kuitenkaan ajatella. Kilpailuun täytyy keksiä oma ainutlaatuinen versionsa.

Maria hymyili. Tuohon hymyyn August ei voisi ikinä kylästyä.

– Strindbergin mansikkakätkö, Maria sanoi.

– Jotain sellaista.

– Siitä tulee varmasti hyvä. Sinun pitää tosin korjata koko mansikkamaan sato, jos haluat riittävästi marjoja piirakkaa varten.

– Ne täytyy joka tapauksessa syödä. Eikä piirakassa pidä olla pelkkiä mansikoita. Voin hyvin ajatella täytteeksi myös mus-

tikkaa ja valkosuklaata. Huomaan kuitenkin, ettet ole samoilla linjoilla kanssani. Leivon kokeeksi yhden piirakan, niin nähdään, mitä mieltä olet.

– *Just do it*, Maria sanoi.

August oli saanut mainion idean keväällä, kun päivät olivat olleet pikkuhiljaa entistä valoisampia ja pidempiä, maa oli viheriöinyt ja puut puhjenneet silmuihin.

Mikseivät he voisi järjestää leivontakilpailua?

Päämäärä oli yksinkertainen: selvittää Hovenäsetin paras leivonnainen. Osallistujien piti keksiä oma leipomatuotteensa, ja sitten tuomaristo päättäisi, mikä herkkupaloista ansaitsisi voiton.

August oli saanut kuulla koko aikuiselämänsä ajan, kuinka erikoista oli, että hän piti leipomisesta. Eniten ihmisiä tuntui yllättävän se, että hän valmisti lähinnä pikkuleipiä ja muita leivonnaisia eikä mitään hapanjuurileipiä, joita ainakin osa miehistä oli tavannut tehdä hänen entisessä kotikaupungissaan Tukholmassa. August ei leiponut niinkään siksi, että saisi syödä omia luomuksiaan – syynä oli pikemminkin se, että hän nautti leipomiseen liittyvistä rituaaleista ja leivonnan luovasta puolesta. Tuntui jotenkin meditatiiviselta, että ideasta saattoi kehittää valmiin tuotoksen muutamassa tunnissa, joskus nopeamminkin, riippuen siitä mitä oli leipomassa.

Tukholman tuttavapiireissä hänen harrastuksensa oli ollut hiukan erikoinen, mutta Kungshamnin ja Hovenäsetin miespuolisten asukkaiden keskuudessa hän oli leipurina lähes ainutkertainen.

Ainutkertainen oli hänen nimensäkin.

August Strindberg.

Saattoiko ihmisellä edes olla sellainen nimi?

Vastaus oli kyllä. Se nimittäin oli hänen oikea nimensä. Ja kyllä vain, hän oli sukua ammuin menehtyneelle kirjailijalle. Erittäin kaukaista tosin.

August riemastui ajatellessaan kilpailua, jonka järjestelyjä hän oli johtanut. Se pidettäisiin kahden viikon päästä. August oli arvellut, että tilaisuus saattaisi herättää lisää kiinnostusta Hovenäsetiä kohtaan. Aivan liian harva tiesi tästä viehättävästä kylästä. Joka ikinen ruotsalainen oli joko käynyt Smögenillä tai kuullut siitä, eikä sinne ollut Hovenäsetistä kuin vaivaiset seitsemän kilometriä, mutta kukaan ei tuntunut tietävän edes, että Hovenäset oli olemassa. Se oli Augustin mielestä sääli, sillä kaikista elämänsä aikana näkemistään paikoista Hovenäset oli hänestä ehdottomasti kaunein.

Augustin mietteet keskeytyivät, kun Maria sattui pudottamaan selaamansa kirjan lattialle. Maria kumartui poimimaan kirjan nopeasti käteensä ja sujautti sen takaisin hyllyyn.

Vaaleanruskeina lainehtivat otsasuortuvat heilahtivat hänen kasvoilleen.

Marian hiukset olivat kesäisen auringonpaisteen ja suolaisen meri-ilman haalistamat. Nenänpielissä oli hentoja pisamia, ja kasvojen iho oli päivettynyt niin ikään vaaleanruskeaksi.

Ihana nainen, August ajatteli eikä voinut olla hymyilemättä.

Tämä oli heidän kesälomansa viimeinen päivä. Loma oli ollut yksi Augustin elämän parhaista. Sää koko Bohuslänin maakunnassa oli ollut enimmäkseen loistava, ja Maria oli myynyt Fisketångenin asuntonsa Kungshamnissa ja muuttanut pysyvästi Augustin luokse Hovenäsetiin. Augustin ystävät Tukholmasta olivat käyneet vierailulla, samoin kuin Marian vanhemmat, jotka olivat halunneet auttaa tytärtään muutossa.

Kaikki oli hyvin, elämä lähes niin täydellistä kuin saattoi olla.

Tällaista onnea August ei ollut voinut edes kuvitella osakseen vuosi sitten, kun hän oli käynyt katsomassa Kungshamnin vanhaa hautaustoimistoa. Silloin kaikki oli edennyt todella rivakasti. Hän oli 45-vuotiaana lopettanut yhtäkkiä talousmiehen uransa maan pääkaupungissa ja muuttanut Bohusläniin, ja taloksi asetuttuaan hän oli perustanut hautaustoimistoon kaupan, jossa myytävät käytetyt tavarat olivat ihan yhtä eksyksissä kuin hän itsekin.

Augustin paras ystävä Henrik oli kritisoinut muuttoa kovaan ääneen.

– Et ajattele selkeästi, Henrik oli sanonut. – Vanhempasi ovat juuri kuolleet, ja Helena on jättänyt sinut. Älä tee mitään hätiköityä!

Hätiköityäkö, August oli ajatellut. Miten edes voisin hätiköidä, kun jätän taakseni elämän, jossa en ole koskaan viihtynyt?

Niin hän ajatteli vielä nykyäänkin. Muutto länsirannikolle oli ollut hänelle täysin oikea ratkaisu, samoin kuin käytettyjen tavaroiden kaupan perustaminenkin. Näistä kahdesta asiasta hän oli koko ajan yhä vakuuttuneempi.

Juuri nyt August oli kaupassa lähinnä tarkistaakseen tilanteen huomista varten, jolloin hän palaisi lomaltaan töihin. Lisäksi hän oli luvannut antaa kyydin eräälle kesävieraille, joka oli vuokrannut itselleen talon Hovenäsetistä.

– Milloin hänen oli määrä tulla? Maria kysyi.

– Varttia yli kuusi, eli hän on täällä pian.

Esmeralda Jansson oli soittanut Augustille ja kysynyt, voisiko hän heittää vieraan Kungshamnista Hovenäsetiin.

– Tyttö vuokraa minun ja Svenin talon, Esmeralda oli sanonut. – Hän haluaa asua siinä kokonaiset kaksi viikkoa. Ja nyt hän ilmoitti, että olisi tulossa kaksi päivää sovittua aiemmin, mutta minä ja Sven olemme matkoilla. Olet itse asunut talossa,

joten ajattelin, että kenties voisit mennä häntä vastaan ja esitellä paikkoja.

Harvalla rakennuksella oli yhtä synkeä ja dramaattinen historia kuin Janssonien talolla. Taloa kutsuttiin Pakastamoksi, ja se oli toiminut Augustin ensimmäisenä kotina Hovenäsetissä.

Pakastamo tunnettiin ensisijaisesti yhdestä asiasta.

Reilut kolmekymmentä vuotta sitten talossa oli asunut nuori aviopari. Vaimon nimi oli Lydia Broman, ja eräänä päivänä hän oli kadonnut. Muutama päivä myöhemmin Lydia löydettiin paloiteltuna oman kotitalonsa kellarissa olleesta pakastimesta. Aviomies oli tuomittu murhasta elinkautiseen, ja hän oli myöhemmin riistänyt vankilassa hengen itseltään.

Sillä tavalla Pakastamo oli saanut liikanimensä.

Samasta syystä kukaan ei myöskään halunnut asua talossa pysyvästi. Eivät edes omistajat Sven ja Esmeralda. He olivat ostaneet talon puhtaasti sijoitusmielessä ja vuokrasivat sitä kesäisin Bohusläniin saapuville turisteille.

– Mehän voimme mennä tyttöä vastaan, Maria sanoi.
– Ulkona on sen verran sumuista, ettei hän välttämättä löydä tänne.

– Panen vain murtohälyttimen päälle, niin voidaan lähteä, August sanoi.

Hälytin oli markkinoiden paras. Se oli maksanut maltaita, mutta kukaan ei ollut kyseenalaistanut sitä, että August tarvitsi kunnollisen hälytysjärjestelmän. Ei sen jälkeen, mitä oli tapahtunut viime talvena, jona hänen ranta-aittansa oli palanut maan tasalle. Nykyään hän ei juuri ajatellut noita kammottavia päiviä, jolloin oli käynyt lähellä kuolemaa. Hän ja Maria olivat elossa ja terveitä, eikä millään muulla ollut väliä. Järjestys oli palautettu ennalleen ja uusi ranta-aitta rakennettu. Marialla oli kestänyt

hieman kauemmin toeta tapahtumista, mutta jokaisen kuluneen viikon ja kuukauden myötä hän tuntui voivan paremmin.

August ojensi etusormensa naputtaakseen kuusinumeroisen aktivointikoodin, mutta pysähtyi kesken kaiken, kun hänen kännykkänsä alkoi soida.

Hän ei voinut olla huokaisematta nähdessään, kuka häntä tavoitteli.

Gunnar Wide.

Hovenäsetin oma ritari peloton, joka oli toiminut pitkään paikallisen kotiseutuyhdistyksen puheenjohtajana ja jättänyt pestinsä vasta hiljattain.

Gunnar oli aina valmiina puuttumaan asioihin, jotka eivät hänelle kuuluneet.

August näppäili nopeasti hälyttimen aktivointikoodin ja meni Marian kanssa ulos. Hän hymyili näyttäessään puhelinta Marialle niin että tämäkin näkisi, kuka soittaja oli.

Gunnar oli pelastanut Augustin hengen viime talven tapahtumien tuoksinassa. Sen takia puheluun oli vähän vaikea olla vastaamatta. Tilannetta ei parantanut lainkaan se, että Gunnar oli saanut aivoinfarktin ja istui nyt pyörätuolissa. Hän käytti hyväkseen kaikki tilaisuudet, jotta saisi itselleen seuraa ja huomiota.

– Soitan hänelle myöhemmin, August sanoi. – En nyt ehdi jutella.

Puhelimen sointi lakkasi yhtäkkiä, ikään kuin Gunnar olisi seissyt vieressä ja kuullut, mitä August oli sanonut.

Samassa he näkivät edessään varjomaisen hahmon.

August räpytti silmiään.

Äkkiä se vain tuli esiin.

Tumma hahmo astui sumuverhon takaa suoraan heitä kohti.

Kuin kummitus, August ajatteli. Aivan kuin kummitus.

Salaisuudet saattoivat tehdä ihmisestä sairaan. Niin Oskar Samuelssonin isoäiti oli tavannut sanoa elossa ollessaan, eikä Oskar voinut kuin olla samaa mieltä. Valheet olivat myrkyä, joka syövytti hajalle niin ihmiset kuin ihmissuhteetkin. Silti valheita viljeltiin niin paljon.

Etenkin Oskarın suvussa.

Olisin joutunut kadoksiin ilman tätä paikkaa ja näitä ihmisiä, Oskar ajatteli avatessaan oven ja astuessaan ulos Kungshamnın AA-ryhmän tiloista.

Kokous oli ohi, ja hän tunsı olonsa tavalliseen tapaan turvalliseksi ja voimistuneeksi.

Hän hymyili vetäessään viileää kesäilmaa keuhkoihınsa.

Useimmilla ihmisillä oli salaisuuksia, mutta kuinka monella oli yhtä paljon asioita, joista olla kiitollinen, kuin Oskarilla? Hänellä oli lapsi, jota hän rakasti yli kaiken, koti jossa hän viihtyi ja työ josta hän piti.

Huonomminkin voisi olla, siitä hän oli tuskallisen tietoinen. Vielä muutama vuosi sitten häneltä olivat puuttuneet kaikki nuo asiat.

– Miten tässä näin on käynyt? oli kysynyt eräs terapeutti, jonka hän oli tavannut AA-ryhmän kautta.

– En tiedä, Oskar oli vastannut.

Se ei ollut totta, mutta kuitenkin ainoa mahdollinen vastaus. Oskar tiesi vallan mainiosti, miksi oli aikoinaan ryhtynyt juomaan ja miksi oli myöhemmin lopettanut. Se sai riittää.

Oskar veti syvään henkeä.

Nyt hän menisi kotiin ja päästäisi lapsenvahdin vapaalle. Ehkä hän antaisi tyttärensä Matildan syödä sipsejä ja juoda limsaa, niin että tuntuisi siltä kuin olisi kesäloma, vaikka Oskar olikin töissä päivisin ja koko kylä oli tiheän sumun verhoama. Ei Matilda toisaalta tiennyt, miltä sumu näytti, mutta hän kyllä tuns, kun sää muuttui kylmemmäksi.

Matilda oli ollut sokea syntymästään saakka, ja vuosien mitaan Oskar oli oppinut hyväksymään sen, että suri näkövammaisuutta enemmän kuin tyttö itse. Matilda ei tiennyt, mitä nähtävää ympärillä oli, ja hänellä oli oma tapansa hahmottaa maailmaa.

Kaksi muuta AA-ryhmäläistä astui ovesta ulos.

He nyökkäsivät toisilleen ja Oskarille, toivottivat hyvät illat ja menivät autoilleen. Oskar tiesi ainoastaan heidän etunimensä eikä ollut muistaakseen tavannut kumpaakaan missään muussa yhteydessä.

Nimettömien Alkoholistien parhaita puolia oli juuri se, että kokouksissa sai esiintyä nimettömänä. Se sopi Oskarille täydellisesti, sillä hän saattoi itse valita, mitä kaikkea paljasti muille ja mistä ei halunnut puhua mitään.

AA-kokouksissa hän kertoi mielellään, kuinka lähellä oli ollut täydellistä luhistumista. Hän oli alkoholistiksi nuori – täytännyt hiljattain 38 vuotta. Hän ei tiennyt, mitä muut ihmiset tekivät elämänsä ensimmäisten kolmenkymmenen kahdeksan vuoden aikana, mutta hän oli itse haaskannut kaksi kokonaista vuosikymmentä ryyppäämiseen.

Lopulta hän oli ollut vähällä menettää Matildankin.

– Voit tulla tervehtimään tytärtäsi, kun olet selvin päin, Matildan äiti oli sanonut. – En kuitenkaan anna hänen yöpyä luonasi niin kauan kuin meno jatkuu tällaisena.

Nyt Matildan äitiä ei ollut enää olemassa.

Hän oli kuollut eräänä aurinkoisena kevätpäivänä tasan 802 päivää sitten. Yhtä monta päivää Oskar oli myös ollut juomatta. Mikään muu tapahtuma ei ollut vaikuttanut Oskarin elämään yhtä mullistavalla tavalla. Ei mikään. Ei edes Matildan syntymä.

Oskar tunsu palan nousevan kurkkuunsa, kun hän ajatteli, kuinka oli lopulta päätynyt hakemaan apua alkoholiongelmansa. Isän rooli oli pelottanut häntä, eikä hän ollut tiennyt, mitä Matilda ajattelisi siitä, että joutuisi asumaan hänen kanssaan. Tyttö olisi hyvin saattanut ruveta vihaamaan Oskaria, eihän hän edes pitänyt itse itsestään.

Kaikki oli kuitenkin sujunut ällistyttävän hyvin.

Oskar hapuili autonavaimia taskustaan. Sumu oli hiton sankka. Normaalisti hän olisi tullut kokoukseen kävellen tai pyörällä, mutta tällaisella säällä se ei käynyt päinsä.

– Kaikki hyvin?

Oskarin luokse harppoi hänen tukihenkilönsä Ellen. Ellen oli naiseksi pitkä, melkein Oskarin pituinen, ja hän oli sentään metri kahdeksankymmentäkaksi. Ellen katsoi häneen lämpimän ruskeilla silmillään. Tummat hiukset oli leikattu lyhyelle kampaukselle, ja Ellenin korvissa oli aina huomiota herättävän suuret korvakorut. Tänään korut olivat papukaijan muotoiset.

– Ei hätää.

Ellen oli paras mahdollinen tukihenkilö. Hän oli aina kiinnostunut Oskarin voinnista, muttei koskaan tuppautunut liian

lähelle. AA:ssa ei ollut paljon sääntöjä, mutta useimmissa ryhmissä tukihenkilö ei saanut olla vastakkaista sukupuolta. Muuten romanttiset tunteet olisivat voineet tulla mukaan kuvioon ja ihmiset olisivat saattaneet rakastua toisiinsa vääristä syistä. Ellen oli kuitenkin onnellisesti naimisissa Sonia-vaimonsa kanssa, joten hän saattoi toimia Oskarin tukihenkilönä.

Oskar kiitti korkeampia voimia tästä lahjasta.

Tukihenkilötoiminnan tarkoituksena oli auttaa uusia AA-ryhmän jäseniä tuntemaan, että joku välitti heistä, ymmärsi omakohtaisesti, millaisten asioiden kanssa he kamppailivat, ja voisi vastata mieltä askarruttaviin kysymyksiin sekä olla avuksi kokousten välisinä aikoina.

– Päällepäin näkee, että voit hyvin, Ellen sanoi. – Tuntuu siltä, että asiat ovat järjestyksessä.

Oskar hymyili.

– Pitää paikkansa.

Oskarin elämässä kaikki oli itse asiassa melkein pilkulleen niin kuin pitikin.

Kaikki muu paitsi hänen salaisuutensa.

Oli myös eräs toinen asia, joka hiersi mieltä. Ei kauhean paljon eikä jatkuvasti, mutta joskus. Oskar kuuli mielessään isoäidin viisaat sanat, joiden mukaan salaisuudet tekivät ihmisen sairaaksi. Lisäksi hän muisti, mitä isoäiti oli kerran sanonut epäilyksistä.

– Mikään ei kuluta henkisesti yhtä paljon kuin epäily, isoäiti oli sanonut.

Tämänkin Oskar tiesi. Kysymys kuitenkin kuului, mitä asialle saattoi ylipäättään tehdä. Epäileminen oli mahdollista vain niille, joilla oli valinnanvaraa. Oskarilla ei ollut.

Eikä ollut ehkä isoäidilläkään aina.

Suvussa nimittäin oli haara, jolla oli ristinään pahuuden kirous.

Tuo sukuhaara oli alkanut Oskarin isoisän isästä, joka oli tuomittu nuorena miehenä pakkotyöhön, kun hän oli kylvännyt kauhua koko Bohuslänissä raiskaamalla erään kesän aikana useita naisia. Seuraavana oli ollut vuorossa Oskarin isoisä, joka oli tuomittu metsästysseuraansa kuuluneen jäsenen murhasta. Sitten synnynnäinen pahansuopuus oli hypännyt yhden sukupolven yli ennen kuin oli tarttunut jälleen Oskariin.

Oskar vilkaisi Elleniä.

Hänen syvin salaisuutensa oli se, että häntä syytettiin erästä hirvittävästä teosta. Epäilykset taas liittyivät siihen, ettei hän muistanut itse koko jutusta mitään.

Näistä asioista hän ei kuitenkaan voinut puhua Ellenin kanssa. Ei nyt, ei koskaan.

Varjo liukui esiin sumun seasta.

Kyseessä oli nuori nainen.

– Hei, hän sanoi. – Minä olen Iben Syrén.

August ja Maria käittelivät häntä ja esittelivät itsensä. Ibenin yllättävän jämäkkä kädenpuristus oli ristiriidassa sen kanssa, miten nuorelta hän näytti.

– Aika näyttävä saapuminen, August sanoi ja osoitti kädellään sumun suuntaan. – Tervetuloa Kungshamniin.

Iben veti kasvoilleen varautuneen hymyn. Hänen vaalea ihonsa ja palmikoille sidotut punaiset hiuksensa saivat hänet näyttämään todellista ikäänsä nuoremmalta. Esmeralda Janssonin mukaan Iben oli 19-vuotias, ja se piti varmasti paikkansa, sillä Janssonit huolehtivat aina tarkasti, ettei taloa vuokrattu alaikäisille.

August mietti, miten oli mahdollista, että yksin matkustava tyttö oli päättänyt vuokrata käyttöönsä nimenomaan Pakastamon. Itse hän ei ollut vaivautunut tutustumaan talon kammottavaan historiaan ennen kuin oli muuttanut siihen, ja ehkä sama päti myös Ibeniin. Siinä tapauksessa tyttö tosin oli hutiloinut Augustiakin enemmän, sillä talosta oli kirjoitettu lehdissä paljon viime syksynä, kun opettaja Agnes Eriksson oli kadonnut.

**»Lukukokemus on nautinnollinen:
palapelin palaset lokahtelevat tyylikkäästi
kohdalleen, ja jokainen luku päättyy
kouluttavaan cliffhangeriin.»**

- EXPRESSEN SÖNDAG

Kesä on kukkeimmillaan Hovenäsetin pikkukylässä. Meri välkehtii, mansikat kypsyvät ja August Strindbergillä on leivontakilpailu järjestettävänä. Yhtäkkiä kylä kietoutuu outoon sumuun ja rannalla odottaa karmaiseva näky: uimahyppytornista roikkuu hirttäytynyt mies.

Kun rikostutkija Maria Martinsson alkaa tutkia tapausta, jäljet johtavat kesään 1989 ja paikallisen naisen paloittelu-urmaan. Tuomittiinko murhasta oikea henkilö - vai ovatko huolestuneet kyläläiset oikeassa supistessaan paikkakunnalla riehuvasta sarjamurhaajasta? Augustilla ja Marialla on ratkaistavanaan järkyttävä mysteeri, joka on varjostanut koko yhteisöä jo vuosikymmenten ajan.

9 789510 500200

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-50020-0

Alkuperäispäällitys: Maria Sundberg/Art by Sundberg

Päällityksen kuva: Manushot & Jantira/Adobe Stock/Plattform/Johnér